

Jaarverslag 2011

VOORWOORD

Figuur 1 Opening door de ambassadeur van Italië in Nederland, Franco Giordano en Agnes Jongerius, voorzitter FNV.

In 2010 was exact 50 jaar geleden was dat de eerste wervingscontracten voor gastarbeiders werden afgesloten. Italianen werden daarmee de eerste gastarbeiders met een wervingscontract. Een historisch feit om te herdenken! Met dat voor ogen startte stichting Culturissima in dat jaar het project 1001 Italianen. In 2011 culmineerde dat in een groot aantal activiteiten. Het betrof een groot aantal exposities en lezingen, vaak met elkaar gecombineerd. Aan deze activiteiten werd door de media veel aandacht

ACTIVITEITEN EN PRODUCTEN

EXPOSITIES

Nationaal archief

Een voor Culturissima en het project 1001 Italianen zeer belangrijk moment was de opening van de digitale tentoonstelling 1001 Italianen in het Nationaal Archief. In de hal van het archief was een expositiewand waarop foto's, documenten en videofragmenten te bekijken waren die de geschiedenis van 50 jaar gastarbeid illustreerden. De opening werd verricht door de ambassadeur van Italië in Nederland, Franco Giordano en Agnes Jongerius, voorzitter FNV. Voorafgaand aan de opening was er een programma met lezingen door Daniela Tasca (initiator 1001 Italianen), Martin Berendse (directeur nationaal archief) en Sadik Harchaoui (directeur FORUM, instituut voor multiculturele ontwikkeling) en culturele intermezzo's door mezzosopraan Carla Regina en theatermaker Beppe Costa. De opening werd bezocht door ruim 120 personen en verslagen door twee landelijke omroepen. De tentoonstelling kon worden bezichtigd van 19 april tot en met augustus.

Italianen in de IJmond

Een expositie van wat kleinere omvang was die in de bibliotheek van Velsen over 1001

Italianen in de IJmond. (19 november-16 december). De expositie bestond uit meer dan 300 gedigitaliseerde foto's, documenten en filmfragmenten, grotendeels afkomstig uit verschillende privécollecties en de collectie van het Nationaal archief. Binnen de expositie werd specifieke aandacht besteed aan de Italianen die in de IJmond, met name bij de Hoogovens, werkten. De expositie werd op 19 april geopend door wethouder Wim Westerman. Tijdens de opening werden korte presentatie gegeven door Daniela Tasca en de schrijfster Katja Schoondergang. De opening werd bezocht door ongeveer 100 personen. Ook bij deze bijeenkomst was er aandacht van regionale en lokale omroepen en geschreven pers.

Minitentoonstelling tijdens Fortissima

Op 17 & 18 september tenslotte organiseerde Culturissima een minitentoonstelling over de geschiedenis van Italianen in Nederland tijdens het event Fortissimo, Fort Altena, Werkendam.

PRESENTATIES

Gedurende het hele jaar organiseerde Culturissima presentaties en lezingen die veelal werden toegesneden op de geschiedenis van Italianen in een bepaalde stad of regio. Dat gebeurde meestal in samenwerking met zelforganisaties van Italianen, belangenorganisaties van migranten, gemeentes, instellingen die de Italiaanse cultuur bevorderen en museale instellingen. Een beknopt overzicht volgt hieronder:

12 april: presentatie van het project 1001 Italianen bij het Italiaans Cultureel Instituut Amsterdam in het kader van 150 jaar Italië

14 mei: presentatie van het project 1001 Italianen ter gelegenheid van de viering 50 jaar Italianen in Oldenzaal

21 mei: presentatie van het project 1001 Italianen bij de landelijke Giornata 2011 van Dante Alighieri in Rotterdam

29 mei: presentatie in het kader van Italië Event, Kasteel De Haar, Haarzuilens

26 juni: 1001 Italianen in Noord, de Italianen van de ADM, tour in het kader van De Dag van de Amsterdamse geschiedenis in samenwerking met Amsterdam Museum

7 & 14 juli: presentaties in het kader van expositie Buurtwinkels in samenwerking met Amsterdam Museum, resp. in Amsterdam-Noord (met de nadruk op de Italianen die bij de ADM werkten) en Amsterdam-Oost (over de terrazzowerkers die voornamelijk in de Oosterparkbuurt woonden)

20 september: lezing bij Dante Alighieri Breda

9 oktober: lezing bij Dante Alighieri Leeuwarden

4-6 november: Culturissima verzorgde het middagprogramma bij de expositie Fratelli d'Italia in Utrecht

25 november: debat en lezing door Will Tinnemans in het kader van het evenement Anima Migrante over de geschiedenis van migranten in Delft, georganiseerd door De Italiaanse Vereniging Delft, Erfgoed Delft en Studio Architettando.

27 november: presentatie en lezing door Will Tinnemans in het kader van de Achterbandag van stichting LIZE. Lize behartigt de belangen van Zuideuropeanen en is gesprekspartners van de overheid m.b.t. Zuid-Europese groepen.

15 december: lezing bij Dante Alighieri Amersfoort, een organisatie die de Italiaanse taal en cultuur wil bevorderen

VOORBEREIDINGEN DOCUMENTAIRE

In 2011 werden de voorbereidingen getroffen voor het maken van een documentaire over een of meer facetten van de geschiedenis van Italianen in Nederland. Hiervoor werden meerdere oriënterende gesprekken gevoerd, diverse synopsissen geschreven en gezocht naar financieringsmogelijkheden.

PUBLICITEIT

Het project 1001 Italianen kreeg in 2011 redelijk veel publiciteit. Op landelijk niveau vooral door de opening van de tentoonstelling in het Nationaal Archief. Aan die opening werd door twee landelijke omroepen (NPS en Pownews) en een landelijk dagblad (Trouw) uitgebreid aandacht besteed.

Maar ook aan lokale en regionale bijeenkomsten werd aandacht geschonken. Zo werd de tentoonstelling in Velsen door diverse regionale printmedia verslagen en zijn van veel presentaties in lokale en regionale media agendaberichten geplaatst. Verslagen van deze evenementen zijn onder andere op blogs voor Italianen en Italië-minded Nederlanders te vinden.

Coördinator Daniela Tasca vertelde in Italië in een uitzending van Radio Capital over het project 1001 Italiani en de rol die Italiaanse gastarbeiders in Nederland hebben gespeeld.

De grotere evenementen werden aangekondigd door flyers in de huisstijl van 1001 Italianen.

SAMENWERKING

Evenals in 2010 werd in 2011 samengewerkt met een groot aantal organisaties. Het betrof over het algemeen een tijdelijke samenwerking bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van een activiteit. De partners zijn hierboven reeds genoemd bij de opsomming van activiteiten

FINANCIERING EN SPONSORING

De activiteiten in het kader van 1001 Italianen werden bekostigd door bijdragen van het Mondriaan fonds, het VSB fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds en fonds 1818. Onderdelen van de projecten werden verzorgd en betaald door Het Nationaal Archief, de

gemeentes Amsterdam, Delft, Velsen , Beverwijk en Heemskerk, het Amsterdam Museum en Dante Alighieri.

Kleinere sponsorbijdragen werden geleverd door particulieren.

Het is mogelijk een donatie te leveren aan 1001 Italianen via een button op de projectwebsite